yyni 16
1934
38 (1199)
DE-YDE KOTO
ersojuuziin, 19.

Gazar byriiin proletaarinar, negedegtii!

Bur-Mongoliin Ynen

KB(b) Namiin Buriaad-Mongoliin Mozkom, BMSSR-iin Tebiin Gyicedkeke Komiteed ba Burprofsoveediin eder byriin oorgan

...aarnig gegeerelçediin kui kuralda

...der manai respyyblikiin gegeereliin koto kedeegiin surgagçad ba tere gegeereliin udaarniguud eesediin dugaar kui kuralda cuglaza, namiin 17 dugaar kura ...beriiigi ba namiin TK aas surguulinuudiin kedel ...i gargasan tyykete jike togloolnuudiigi ali zerege beje ...seniigee ilalta, gyicedkelnyydiigi byridken yzeze, ...azaliingaa bodoto dyrişel turşalganuudtai tanilcan ...s kalalsan abka baina.

...ingee engersen cagiin kedelmeriiin sain muu talii ...iigcolon ileryylsenii daraa, jireke zliin suralcaliin ...eete sainaar engergekiin ergen programaa abça, tyy ...toi udaarnig teempeer engergekiin socialis ujalga ... abça nutaguudaa busaka jumaa.

...lkodoo meneeder ekilekee baigaa udaarnig...ediin kui kuraliin urida aikabtar kariuucalgatai ...saza baina. Ene kural deere kojor gol zyiliigi ...egeed, negeni bol-namiin 17 dugaar kural ba ge...in zorilgo; negeeni bol-suralcaliin 1933-1934 onii ...ralcaliin 1934-1935 onii zorilgonuud tukai baina. ...ural bol 1933-34 onii suralcaliin ziliin eceste to..., Tiime deerees engersen yjede gegeereliin froon ...amar dutuu dunda zyilyyd ba jamar sain ziseete ...i dyriçelnyyd garsaniigi uul kural bol kaluun ...i merdeze gargaka baina.

...urguulinuudiin bodoto baidaliin ba suralcaliin ziliin ...galta endergesenii dyngyydiigi abça yzekede, ma ...ylikiin surguulinuudiin kedelmeriiin çanar jikeken bişe baidaltaigaar yzegdeze baina. Manai ...uudiin amagalan bişe baidaltaigi karuulka gol şal ...iigi „surgaka kemezyylke kedelmeriiin çanar muu ...liaas oloor jabuultaka bolon surguuliin keçeelde ...i algacaka jabadal" men baina geze namiin ...in togtoolgo ton zeb, jasan deere zaagdasan baina. ...ede M-Şiberiin aimagiin ekin surguulinuudaas ja ...oçoson jebadaluud-29,3.proc. ba dunda surguuli ...ain jabuultagçad-24,4 proc. bolson baina. Men ene ...red-Bulgadiin aimagta ekin surguulinuudiin talaar ba dunda surguulinuudiin şugamaar- 8,8 vroc. ...aina. Agiin aimag dotor dunda toogi abça yzekede...c. Zakaaminda-12 proc. bolzo baina. Kerbee tuskai ...uudiigi ganca negeereni abça yzebel Tooriin ŞKM...c. Kerenii ŞKM-de 27proc. suragçanarni jabuultaza ...aina,

...edeken bodoto barimta deerees yzekede jikenki al ...nuudiin şurguulinuud ton amagalan bişe baidaltai ...na. Surguuliaas jabuultaka ba keçeeldee kandaka ...daliin kazuugaar yzesen zaalgasan zyilyydee oilgoko ...n deerees geegdeke jabadaluud jike olon baina. ...n keçeel bol suralcuulan kemezyylelgiin yndesen ...en bolboç, ton muugaar engeredeg baina. Surgag...i kangalta ygei keçeeldee beledkene. Keçeeleni te ...ne ygei, suragçadiin kedelmeri keden udaan şalgag ...i kocorodog baina.

...kazuugaar men suralcaliin nom debteryyd, ilangujaa ...kelenii debteryyd jike tutamag, caasan karandaa g.m. ...oo abtaka ygei. surguuliin-baira zokiko cagtaa ...a ba tyliee tylişe beledkegdeke ygei jabadaluud kaa ...yzegdeze baina.

...dursagdasan yndesen dutuunuud bol namiin TK iin ...ke togtooliin baisaar baitala, manai respyyblikiin ...arta eceslen usadkagdaa ygei, odoo kyrter ergel ...aikani zigsyyritei. Odoo ekileke suralcaliin zil bol ...nuudta ba bykii gegeereliin froonto deere ergelzele... yndesen dutuunuudiigi usadkakiin ba ziseete bolşo...ergeleer kangakiin talaar eris kubilaltiin zil bolko

...iigi tuilakiin keregte jamarç tiime eere şaltagaan ...ka ygei, karin gancakan bidenees, bidenii çadabariaas

...liiin uul dutuu dundanuudiigi usadkaka jabadal ...n gegeereliin sisteemiin ba gegeereliin kedelmeriçe...eg bişe, karin byke nam soveediin ba olon niitiin ...tyryyn zergiin ujalga men jumaa. Uul ke...amiin emkiees josotoigoor udaridaa ygei cagta ...dutuunuud eşee yni udaan ergelzeleke geze medeke

...i kazuugaar surguuliin kedelmeriçediin niuriin ...i jikedkeke tedenii beledkeliigi deeşelyylke kama...kala baina.

Buriaad Mongoliin bykii kedelmeriçen kolkoozniguud, surgagçanar, tere gegeereliin kedelmeriçed, pioneer-vozaatanar ba surguuliin nasa gyiceegyiçyydte

Buriaad Mongol bol, urida dar lagdasan, nom biçeg medekegyi, melzelgede baisanaa, BK(b) namiin udaridalga dooro jabaza, Leeninii yndesenii bodolgiigi zebeer jabuulsanii açaar ba SSS-iin prolitaarinariin idebkitei tusalalgaar, angiin dailsan ba tyynii aagintanartai kair nair ygei temeceze, manai respyyblike bol, socialis baiguulaltada ton jikeken amzaltanuudiigi dabaza jiresen azal.

Manai namiin 17 dugaar kural bol, kojordugaar taban ziliin ulas teriin gol yyrgiigi tabikadaa, angi ygei soc. belgemiigi baiguulka geze zorilgo tabisan baina Ene byke delekein tyykete zorilgo kadaa, byke gegeereliin kubiskaliin kedelmeriçed ba udaarnig gegerelçed, şine surguuli baiguulagçadaas olon tooto kedelmeriçen ba kolkoozniguudiin bodoto sojoliigi baiguulgiin tula bykii kycee çangadkaza bykii mederel çadalaa gargaza keregleklkigi erize baina. Ene zorilgiin negen çukala manai ceke ujalgiin zyiliini bol manai surguulinuudta bejee karralakagyi baatarlig, katuu zyrketei ba sur guuliigi tegessen komunizmiigi baiguulagçadiigi kemyyzyylke zorilgo bolno.

Bide gegeereliin kedelmeriçed bol BK(b) namiin TK-iin şiidkeberinyydiin ba socialis baiguulaltiin eriltenyydiigi gyiced kangakiin kemde kyrter surguuliin kedelmeriin çanariigi deeşedkeze çadaagyi bainamdi.

Surguulinuudiin kedelmeri meetodiin talaar tonç, kangaltagyigeer tabigdasan baina. Surgag çanariin mergezeliigi deşelyylke tuikai kedelmeri sulaar kangagdar san baina. Suragçadiin zygees surguuliin gaduur jabuulagada ka kedelmeri dutuugaar erkilegdesen, yyn deerees bolzo jerenkiidee surguulinuudta komunis kemyyzyylelge sulaar tabigdasan tuskailan kelekede internacionaaliin kemyyzyylelge sulaar tabigdasan baina. Gadna politiknii zaaca muugaar jabaza baina.

Surguulinuudiin yndesen dutuu gi" usadkakiin ba ynekeer ulas teriin surguuli baiguulkiin tulada Deede Yde kotiin udaarnig gegerelçed ede eesediingee ujalgalaza şine ziliin surguuliin beledkeliigi cagcooni dyyrgeke, iime ziseeteigeer suralcaliin ziliin ekilekede ene beledkel ton jike yreteigeer kangagdasan baika. josotoi:

a) Surguulinuud bol baisan surgagçanariin kaadranuudiigi jiregçe şine surguuliin zilde kedelmeriilke bolgon bekelke

b) Suralcaliin keregselnyyd ba togtomol nom debtereer kangagdasan baika josotoi,

e) Surguuliin barilgiin zasabariinuudiigi cagcooni dyyrgeke.

d) Surguulida kabaadakagyi niuurnuud emkinyyd ba alban gazaruudaas ene onii 1]VII kyrter surguulinuud çeleelegdesen baika.

z) Barigdaza baigaa surguuliin bairanuud zaabol barilgiin tesebiigi dyyrgeke.

Deere zaagdasan yyrgenyydiigi bejelyylkiin tula bide udaarnig gegeerelçed, socmeriçee ba udaarnigçalgiin dolgioonigi eçee ergeer jabuulza byke Buriaadiin namiin komsomooliin, soveediin ba yilel berigçenii ebleliin emkinyydiin, kyy gediin tereikitenii, kolkoozniguud ba MTS—nyydiin kandalgiigi elsyylke josotoibdi.

Nekedaa! gegeereliin kedelmeriçed, kedelmeringee çanariigi dee şedkegtii! Ulas teriin suralcaliigi ergeze, jerenkii, erdemiin beledkel ba meetodiingee mergezeliigi deeşedkegtii ynekeer politeeknikiin surguuliin teleb temecegtii!

Kedelmeriçed, kolkoozniguud terelkid manai surguulinuudiin katuu zyrketei ba beki edlyyr baiguulagçadiigi amzaltaigaar kemyzyylke kereg ba taanariin sur guuliin keregte kandasanaas bolko josotoi baina.

Surguulida edlekiin baaza, surguuliin azaliin delgeryyke, surguuliaa telike tylieegeer kangaka, cagcooni zasabariigi kiike, kaluun ideelelgeer, surguuliin bairiin arig ceberiigi keçeeke, manai kyykesiin elyyriin telee temeceke, polidteek nikiin suralcaliigi surguulidaa jabuulka ede bygediigi tusalagtii!

Deede Ydiin udaarnig gegeereliin kui kural bol, respyyblikiin emene eesedte ujalga bolgon abkani; bodoto polidteenikiin surguuliin telee temecen respyyblikiin 2 dugaar gegeereliin udaarnigguudiin kuralda BK(b) namiin Teb Komitee diin ba SSSR iin zasagiin gazariin surguuli tukai tyykete şiidkeberi daabariigi byrin gyicedkeze jireke.

Socializmiin aguu jike sojoliin telee urigsaa!

Leeninii nam ba tyynii udaridag ça Staalin mandatugai!
Komunizma mandatugai!

Deede Ydiin gegeereliin udaarniguudiin gurbadugaar kui kuraliin prizidiym.

MEDEECEL

Respyyblikiin udaarnig-gegeeryylegçediin kui kural mene eder ydeşiin 6 cagta neegdene

ZEBLEKE ZYILYYDENI:

1. Namiin 17—dugaar kural ba gegeerelçediin zorilgo (nek. Jerbaanoviin iledkel).
2. suralcaliin 1933—34 onii dyn ba suralcaliin 1934—35 onii orilgonuud (Gegeereliin Arkom nek. Dondoboonii iledkel).

Gegarkom.

Paar beledkeliin froontoos

Paar kagalalgada bolşoviig teempiigi ulam çangadkaka

ALAIR

Kytylig 14 (telegraamaar) Alleetiin MTS-iin kulkoozuud bol paar beledkeliin negedeki kagalalgiin tesebiigi 100 proc. dyyrgebe.

MTS-iin direegtor Kamaarov
Ulas teriin keltes Paavlov

KIAAGTA

Troickosaavsk 13 (telegraamaar) ijyyniin 11 nii medeegeer tarilgaa kolkoozuud 38210 ga. juu 104 proc emçiin azaltan 3599 ga. 63 proc. niitiin emkinyyd 3516 ga. juu 126,3 proc. ba kamta aimag dotoroo 103 proc. dyyrgegdebe.

Enyynees jaarica 111 proc. şiniice 98 proc. Ovees 10476 ga. juu 125 proc. gyicedkegdezel.

Paariin kagalalga 32 proc. juu 9712 ga. kagalagdasan, enyynees kolkoozuud 9584 ga. kagalzal.

Aimag dotoroo tariaanii garaca kangaltatai.

Şabaanov

Paar kagalalgiin jabaca tukai

Ijyyniin 10nii medee

Aimagnuud	gyicedkelni geegtereer	Gyicedkelni proceentoor
Aga	3218	38,7
Alair	11572	36,5
Bargazan	8048	34,5
Bookon	5142	23,3
Deede-Yde	2400	29,6
Jaruuna	607	11,3
Zakaamin	762	12,2
Kabaansk	6809	43,9
Kiaagta	6065	20,5
M-Şiberii	8092	31,0
Selenge	10147	32,9
Tarbagatain	9861	39,4
Tynken	5839	51,2
Kori	2050	12,0
E-Bulgad	20462	104,3
K-Balgaliin	—	—
Baunta	—	—
kamta	96074	35,8

Enyyn Dotoroo
1 Kolkoozuud seegtor 92496 ga juu 40,6 proc.
2 Emçiin seegter 3078 ga, juu 11,3 proc.
3 Niitiin emkinyyd 500 ga, juu 0,46 proc.

PAAR KAGALALGA EEREE BYTEKIIN ZAMAAR

(Tuskai biçegçees)

Aga. Ereeniin somon dotoroo paariin beledkel buzagat salaar jab u ulgagdaza baina.

„Komiinteerne" geze arteel main 31-de oroidoo 7-8 ga. kagalsan, „Jakovliv" kolkooz negeç ga. kaga laadyyi suuna.

Kolkoozuud bol paariin beled kelliin byridkelde kaisa kereg kanda za, „Brigaada kolo tula medee yg ei baina" geze zarim kolkoozin toocoocod sanaa amar jaridalaa suuka jum. Jaakovliv tooziin brig adiir Buda Baldanii gegçe „paarç negele kalagdaka juumabdaa„ ge ze suuna.

Somonii soveed, namiin emkin yyd gol sanalaa tabiza, tasaldalaa usadkagtei.

Kurca dylen.

Tarilgaa çanar muutaigaar tariba

Mukar-Şiber. Bbdonguudiin so monii Leeninii neremzete kolkooz do odoo kabariin tarilga çanar muutaigaar engerbe. Çanariigi şa lgaka inspeegce kelekegyi.

Gazaraa zabsartaigaar kagalsaı, tariaagaa kajaza 15 konog engers en koino juu tariaanii urgaza ekilsen koino bornoildog baisan azai,

Men tariligiin udaarniguudiigi olkodoo, ederingee 0,75 ga. noor miigi dyyrgedeg geşyydiigi lood rto toolood, ederiingee noormii gi oroidoo dyyrgeze yzeegyi Şiro Sanziin gegçiigi udaarnig bolgozo şagnaba.

Tus kolkooziin tarilgiin brigadiir ba pravleeniin tyryylegçiigi katuu gaar keseeke keregtei.

Jaba dalçan

Jireke ziliin surguuliin beledkel sula jabuulagdaza baina

...35 onii suralcaliin zilde ...ba çanartaigaar beledkeke ...am zasagiin daalgabarinuu ...oo zilde urida uridiinkiaas ...aar tabiza 100% dyyrgel ...kiin koinoos oroldoko jo...

...ike ulas teriin çanartai su ...şine ziliin beledkeliin tu ...e kolbooto bolşoviig na ...uriaad Mongoliin mozliin ...liin biroogiin ba Aradiin ...arnariin soveediin apreeliin ...gargasan togtooliin ynde ...riaad Mongol ulas dotor ...alga bygede surguulinuu ...ari selbilte ba şine barig ...an surguuliin barilga ...avguusta 15 eder kyrter ...dyyrgegdeke. Gadna tus ...da keregelegdeke zyi

lnyyd kadaasa, şire, şil, ka bişeç keregçeliin zyilnyydeer cag dotorni kangaza baiktigi tuskai emkinyyd te daalgasan baina.

Men surguulinuudiin 1934—35 onii suralcaliin zil dotor dyyren tylike tylişigi (tyliee) ijyyni sara dotor erke bişe dyyrgeke josotoi gesen baika juum.

Ede togtoolnuudiigi zarim aima glin ba somonii emkinyyd dyyr gelte bolgolgyi eere bytekigi ky lieegeed suuza baina.

Koriin aimag ene kyy suralca liin şine ziliin beledkelde ton su ta kangaka baina. Tus aimag do lor 30 garan surguulinuud biiaud, tedenii jikenki şine suralcaliin izide jamarç beledkelgyi baina. Ne

ge keden surguulinuudaar ziseel bel: Doodo kyrbiin, şine kyrbiin kuuçan kyrbiin ba karbainoviin surguulinuud ja març beledkel ygei ba eder cag yrgelzedee uda idaza ba tusalza baika josotoi ba somoniii ba tos konii soveeduud aikabtar oportu niis dereer kandaza byke suralca liin şine ziliin beledkelde saad uçaruukaas zaagdasan gegeereliin tasagiin itegemzeteniigi manai kedelmeriçen bişe geesete, bidende tusa kiideg bişete geze ulaa eke ygei ba bişeç albanii keregte tu salalcaka ygei, karin saad yzyyl sen zyilnyyd olon baika jum.

Iime keregiin bolzo baikada ai magiin ketelberilegçed negeç an karaltadaa abadag ygei Aikomiin

sekretaar Vaandanii bol kabariin suralcaliin şalgaltiin egeel tyrge den jabaza ba gegeereliin tasagiin itegemzeted kedee surguulinuudta jike oloor dutaza baika yjede tus tasagiin kedelmeriçedeer, tuskai zakiraltaar bişe kampa ani nuud jabuuldag baina.

Kerbee ene jike ulas teriin çanartai beledkel jabuulagdaza bolbol BK(b) namiin Buriaad Mongoliin mozliin komiteediin biroogiin ba Aradiin komisaarnariin soveediin togtool dyyrgelte bolkoni jike ber ketei tula ene cagaas koişo ekilen deere dursagdasan dutuu dunda zyilyydiigi darui usadkabal zokino.

B.Z.

Selengiin usan zamiin emkide jike orosiin şoviniizm gargagçadtai kair gamgyi temeceke

„Jamar kelbereliigi esergyyceke temecekejee bolizo, tyyniigi ulasiin ajuul boltoroo urgakada kyrgesen tere kelberel kadaa gol ajuul bolko“ (Staalin—Namiin 17 kural)

Namiin mozitn 10 dugaar konfereence bol jike orosiin şoviniizm ba nutagiin nacionaaliizm bolon tedentei ajadan dagaldaka jabadaliigi esergyyceze yndesenii asuudalda kojor teeşee temeceke temecliigi çangadkaka jabadalda namiin emkiin sanal bodoliigi kurcadkan tabisan baina.

„Yndesenii asuudaliigi zişee bolgon abça yzejaa.

Endeç basa asuudaluudiin ba basa yndesenii asuuda'iinç talaar namiin zarim kubiiinkinii yzelyydte endyyrel budaliaan baiza, nege kediin ajuul gargana“ geze nek. Staalin namiin 17 dugaar kural deere kelesen baina.

Manai namiin udaridagça neker Staalinii ene çukalaas çukala zaabari ba usan zamiin traansporta bolon usan zamiin Selengiin yprableeni kojoriin kedelmeriiin tukai namiin moziin komiteediin gargasan kede keden togtoolnuud bolbol namiin emkidkegçe nek, Zaglobycki tyryytei usan zamiin kinii namiin emkiin namiingaa emki ba toirozo baigaa namgyi idebkiten kojoroo Leeninii Internacionaliizmiin josoor kemyyzyylke jabadaidani surgaal boloo ygei baina. Jike orosiin şoviniizm ba nutagiin nacionaliizm - kojoriigi gargasan udaa ilerkeilegdeke faagtanuudtai temeceke kemzeenyydii gi abadag ygei baisanii şaltagaan bolbol zebken usan zamiin Selengiin yprableeniiin namiin emkidkegçe Zaglobyski gegçiin ulas teriin seremze ygeigeer kedelmerilze baisan gekees bişe argagyi baina.

1) 1934 onii maartiin 29 nii eder cuglaanii bolzo baika yjede komsomooliin geşyyn ba gabşagai kotioolçon neker KALTAANOV gegçiin usa uukiin tula koçegaaikada orokodoni, koçegaar BIÇYYRIN, matroos ZOLOTARIAAV ba tookari MORDOVSKOI gurban tyyniigi ugtaza tyimer çeneke kooloigoor emeneeseni usa kajasan begeed, usanii uraskaliigi bejees zailuulkiin tula nek Kaltsanoviin usanii kooloin yzyyrees şyyrekedeni, usa kajagçad Biçyyren, Zolotarioov, Mordovskoi gurban Kaltaanoviigi zodozo ekilsen baina. Zoduulagçiin kaşkaraka, şekirekiigi cuglaanda suusan kedelmeriçen sonosozo, zodogçodiigi salgaza, osoltogçiigi mastirskoido oruulsan baina.

Juunda zodobo geeçebdil geze zodogço gurbanaas asuukada: koçegaarkada orozo jireseniini teleezedoobdi geze tede kariuu egsen baina. Tede gemted bol jamarç gemgyi karin komsomooliigi emkidkegçede zanalta kiize jabasan begeed, zebken komsomooliin emkiin or oldolgoor ajaar 3 konoson koino ene gurban kinaltada abtasan baina.

2) 1934 onii apreeliiin negenii eder inzeneer teekrikiin kedelmeriçenii 2 dugaar stoloovo dotor elegtrosvaarkaça Popçi gegçe tus stolooviin idee çanagça Jan-moton gegçiigi „fazaan“ geiçeç geze nere gargaad, udaani zodoson baina.

3) Kedelmeriçen ba ilangajaa buriaad kedelmeriçenii aza baidaliin bolon sojol gegeereliin erilte kereglelnyydiigi namiin emkidkegçe ba zakirgaanii gazar kojoriin ogto bolşogyigeer keregseedeg kaikaıadag ygei jabadal azai. Barimta bolgokiin tula keden faagtiigi udaa ilerkeilbel:

3 dugaar baraagiin 3 dugaar tasalga dotor derben kedelmeriçen buriaadiin belener boiko 11 amin kyn suudag baina. Ene tasalgiin kemzeeni kadaa urtaaşaa 7 meetr, ergen teeşe 5 meetr (bagsaaluad abkada) bu ka begeed, enyyntei zergeisen aad, enyynees baakan tedii bga tasalga dotor ganca bele aii suudag azai. Kedelmeriçen buriaaduudiin baraaguudiigi şalgaza yzekede, gancakan kedelmeriçen buriaad Kankaaev gegçiin belener bolbol buriad kedelmeriçen buriaaduudaas zişee zer geeree senegtei balratai baisan yzegdene. Kerbee usan zamiin Selengiin ypravleeniiin kabaatai baira boiko jike jike gernyydiigi abça yzebel, Trydovoi gudamziin 20 dugaar Selengiin gudamzadaki 2 dugaar. Trydovoi gudamzadaki 10/16 dugaar Selengiin gudamzadaki 54 dugaar Irkyygiin gudamzadaki 20 dugaar ba Sosvoi gudamzadaki 63 dugaar orol 7 jike ger bii begeed, ene gernyyd dotor suuza baidag 133 kynii 53 ni kedelmeriçen baina. Ene 53 kedelmeriçenii teodo 7 buriaad kedelmeriçen orolcoko bolboç, edenii 5 ni kada Trydovoi gudamzadaki kojor

BMASSR-deki namiin kolleegiin geşyyn B. VAAMPILOV.

dabkar geriin kaşaa dotorki darkanii sarai dotor bairaldag baina. Deere dursagdasan gernyyd dotor 17 albakaagçad buriaaduud suudag baina.

4) Zarim komuniist buriaaduudiigi kaçasan kabçasan faagtanuud „Koperaatar“ geze parokoodiin namiin emkidkegçe ba yiledberiçenii ebleliin tyryylegçe nek. Komoosom bolbol tus parokoodiin komandiir Staancev, tyynii 2 tusalagçanar gurbanii yrgelze arakidaza dutamaguudaa eesed koorondoo daldalaza baisaniigini ileşeryylen kaniin sonindo biçesen baina. Ene biçegiin kaniin sonindo garasanii udaa, „kerbee nagaantai baigaa bol çamaigi doroçini buudaza alaka baigaab“ geze komandiiriin kojordugaar tusalagça bol kaniin sonindo biçegçiigi zanasan baina.

Odoo namiin kotiin komiteediin tobçoonii geşyyn baidag namiin geşyyn Şariipov gedeg bolbol tyr zuuriin kugacaa dotor „Bolşoviig“ geze parokoodcos gargagdaza „Şkirlaatov“ geze parokoodto oruulagdaad baitaraa, kedelmeriee kiize çadaba ygei basa kaşar zalkuu kyn baiba geze gemnegdeed tus parokoodiin mekaanig n. Zavroonko gegçiin zygees kedelmeriees çeleeslegdeze „Kyzneesk“ geze parokoodto ilgegdesen, begeed, odoo elegtrveerjiin gagnuurçan bolood 4 dydeer suurida kedelmerilze baina Zatooniin Namiin komiteed bolbol manlailan gyicedkeke yilesiin gyicedkeliigi oroilozo jababa ygei geze gemneze Şariipov gegçiigi zemeleed, namiin Kotiin komiteediin tobçoonii geşyydiin zergees gargakiin tukai BK(b) namiin Kotkomiin emene asuudal tabisan juma.

Şariipov bolbol ynendee yiledberiiingee tesebligi maarta sarada 1 6 proc. apreelida 97 proc. gyicedkesen baigaa geze yiledberiiin tesebiigi gyicedkesenii ilerkei deerees medegdesen baina. Iimees tyyniigi cagaa geedeg ba zaluu kyn geze tooloko jamarç yndese ygei baizai.

5.) Usan zamiin anadeemida suralcaza baisan 6 buriaad stydeentner bolbol eni udaan stipeendi abaagyi baisanii ulamaas kaşagdaza ondoo surguulinuudta oroson baina.

Jike orosiin şoviniizm gargaa jabadalnuudtai zerge basa nutagiin nacionaliizm gargasan paagtanuud bii. Ilerkeilbel:

1. Usan zamiinkinii baga? rajoonii koniteediin tyryylegçe baisan Baldorziin (namiin geşyyn) gegçe bolbol Namiin kinaka ko misiin BMASSR. dotorki namiin kolleegide zoriuulsan biçeg dotoroo biçeseni ((Usan zam deere yndesenii alban kaagçanar ba kedelmeriçeniigi olv yndesezeryylne jabadaliin jamar baisaniigi karaza yzebel, yndesezeryylkiin orondo karin ((moskvaazaruulka)) jabadal jike erkilegdedeg baika juma; geze biçebe.

2. Usan zamiin Selengiin ypravleeniiin kaadranuudiigi erkilegçe baisan Badaanov (namiin geşyyn) gegçe bol ((buriaad suragçad taanar orosuudtaigaa bitygei jarildagtii “ geze faabrig zavoodiin surguulida suragçadtai jarildaa kiikedee zaabarisan baika juma.

Paabrig zavoodiin surguuliiin suragça Mozaarova gegçe bolbol ceekiin maaster Şiniiaakin gegçiin ketelberi doro baiza dyrşel abaza motooriin ceekede kedelmerilen booltonuudiigi kiideg baina. bide bolbol egleenii 7 cagaas koişo ederiin 1. cag kyter 20 boolto kiike gesen noormtoi begeed tere Mozaarova gegçe zebken 5 boolto kiideg baizai. Maaster bolbol tyyniigi karaad, dutagdalnuudii giini zaaza keleze egodegyi, karin “ enyyni eneç keseni kyree geeçe „ gedeg baina. Ene bolbol şoviniizm gargaba geze gemnyyize magad ygei bainab geze dutag dalnuudiigi soninoos Sin iaa kin gegçiin aidag baisaniigi ilerkeilne.

Namiin XVII kuraliin togtoolnuudiin josoor namiin Leeninii yndesenii bodolgiigi bejelyylke, ba nebteryylke kojor teeşee temeceke jabadalnuudta namiin emki ba olon temen kedelmeriçen kojoriigi els yylke, namiin emki ba olon temen kedelmeriçen kojoriigi Leeninii Internacionaaliizmiin zuramaar kemyyzyylke çadaltai ulas teriin delge cegnilte egsen jabadal usan zamiinkinii namiin emkiin togtoolnuud dotor juuç ygei.

Men usan zamiinkinii namiin emkiin „Ştryval“ geze soninii kariuuçalgata redaagtar neker Sendoovski bolbol namiin Leeninii yndesenii bodolgiigi kazagairuulsan ene buzagai jabadalnuudiigi medeze baibaç, enyynii tukai sonindoo negeç biçeg oruulaagyi ba deede şatiin namiin alban gazarnuudta medyyleegyi baina. Ene baitugai namiin udaridagçanar ba „Ştyrvaal“ soninii redaagca kojor bolbol Kaltaanoviigi zodosonii tukai mekaanikiin masterskoin kedelmeriçenii medyylsen, ideedin çanagça Jan-moton gegçiigi zodosonii tukai 2 duugaar stolooviin kedelmeriçen ba alban kaagçanariin medyylsen esergyylceltenyydiigi ulas teriin priinciviin talaar zokiko zergedeni kyrgeze çadaagyi baina. Ene bol bol usan zamiinkinii nam, yiledberiçenii eblel ba azkuin udaridagçanariin angiilingaa seremziin mokoovoni ulaanaas angiin talaar kariuetegediin şavinis jabadalnuudiigi gargaza baisanii tukai olon temen kedelmerçenii medyyleze baisanda sanalaa tabilgyi baisaniigi ilerkeilne.

Mekaanikiin masterskoin kedelmeriçenii cuglaani togtoomziigi ilgekiin takai BK(b) Namiin MK iin brigaadiin zygees usan zamiinkinii rajoonii komiteedtei erilte kiikede dursagdagça cuglaanii togtoomziin buulgabari ilgeegdesen baika begeed, tus togtoomziin udaza ilerkeilbel:

„Komsomooliin geşyyn ba uda arnig buriaad Kaltaanov gegçiigi yiledberiiin orondo koçegaar Bicyyrin ba motroos Zolotarioov kojoriin Zodosonii tukai n. Bobrooviin medeecel.

Sonosoosoni: nek Kaltaanovta şoviniizm gargasaniigi ilerkeilke komiisiid iledkel.

Koçegaar Zolotarioov gegçe bolbol jike orosiin şoviniizmiigi yne keer gargasan baiba, uçarani kadaa, nek. Kaltaanoviin usa uukaa koçegaarkada orokodoni, tende baigçad tyyniigi eldeblen naadalaza ekileed, ecesiin syylde Biçyyrin gegçiin tyyniigi zodozo, koçegaaraas tylkin gargakiin zabdalga kiikede Zolotorioov demzelge egçe baisan baina geze brigaada todoruulba gesen baiba.

Bodoto togtoomzo deerees mede kede ene asuudal bolbol ton ondoogoor tabigdasan baika juma. Ilerkeilbel: (Buriaad neker Kaltaan viigi eleglen naadalza kuligaanstva gargasanii tukai nek. Bovrooviin medeecel. Kaltaanov bolbol niitiin kedelmeride şudarguu jabadag sain idebkiten baisan tula, Biçyyrin, Zolotorioov kojor bolbol nek. Kaltaanoviigi zamaasani teeriyylen, niitiin keregiigi erkildeggyi bolgoko zorilgoor Kaltaanoviigi eleglen kuligaanstva gargasan baiba geze brigaada todoruulzai).

Iime tula nek. Kaltaanoviigi zodoson jabadaliin bygedede medeg deke bolood ba Kaltaanoviigi zodosoni'gi esergyyceze masterkoinuudiin kedelmeriçenii (34 onii apreeliin 5 da) gargasan togtoomziigi ilgeke BK(b) Namiin Mozkomiin brigaadiin zygees eriltiin jireed baikada, usan zamiinkinii rajoonii komiteed bolbol jamarç kemzee abaagyi baisaniigaa medeze, kedelmeriçenii cuglaanii bodoto togtoomziigi ilegekiin orondo, karin tus togtooliin buulgabariigi abça ton ondoo bolgon zasaad ilgesen bujuu kuurmag togtool kyrgesen baina. Ynendee kadaa tede bolbol ene asuudaliigi priinciviin josoor deede şatadani kyrter tabilgyi, karin kuuralta kiike zamda oroson bolko juma.

Ene uçar bolbol, yiledberiçenii ebleliin kedelmeriiin amagalan bişe baisaniigi, kuuralta kiike ba an giiingaa kubiskalta serimziigi mokoorson jabadalnuudiin biigi, namiin udaridagçadiin zygees yiledberiçenii ebleide udaridalga ege degygeig bayiledberi sangiin tesebiigi gyicedkeke namiin Leeninii yndesenii bodolgiigi bejelyylke, kojor teeşe temeceke temecel erkilke jabadalnuudta olon temen kedelmeriçeniigee usan zamiinkinii rajoonii komiteediin udaridaza çadakagyi baisaniigi ilerkeilne.

Usan zamiin traansport deere şoviniizmiin garsanii tukai faagtanuudiigi kelcezeg baikada priistanii naçaalnig Kootov (namiin geşyyn) gegçiin yge abça keleseni: kaadranuudiigi beledkeke asuudal buruugaar erkilegdedeg baina.

Manai traansportada buriaaduudiigi acaraza suulgaka jabadal erkilegdeze baigaa begeed, ogto yseg biçeg medekegyi buriaadiigi bykgaalteriin bujuu taksiroovşigiin kazuuda acaraza suulgaad „sura“ gedeg baina. Ene buruu jabadal men. Buriaaduudiigi ene meteer acaraza suulgaza baisanii ulamaas usan zamiin traansport sulaar kedelmerilze, usaldal tasaldalnuudtai baina. Baika baira ba aza suuka uçar baidalnuudiin tukai kelebel, bi eeree bolbol Moskvaagaas jire,s tendee bolbos orongiigaar suuza surasan kyn men baikaas gadna bolbosorongiigaar aza suuka jabasen dalda nadiigi nam surgasan baina geeşe. Tiigeed bi bolbol tedenii (buriaaduudiin) suudag jadau buurai dalabç dotor suuka geeşe juub gebe.

Ene namda ilete karça, ba kubiskalda esergyy şoviniis udka çanartai ygiin kelegdeed baikada, tus cuglaan deere baisan usan zamiin namiin geşyydees enyyniigi buruuşaaza kelke kyn negeç baigaa ygei ba ene namda karşa ba kubiskalda esergyy ygede eris şuud kariuu egteegyi baina. Keterkedee, BK(b) Namiin kotiin komiteediin sekretaariiin orologço neker Şylyynooviin zygees, Kootoviin kelesen ene ulas teriin talaar korotoi ba kubiskalda esergyy ygiigi buruuşaaka gesen eriltiin kiigdeed baikadaç, nek. Zaglobycki tyryytei usan zamiinkinii nam ba azakui kojoriigi udaridagçad bolbol duugai baika tediigeer kizaarlasan juma.

Namiin emkidkegçe tyryytei usan zamiin gurbalzanii zygees namiin XVII dugaar kuraliin tyykete togtoolnuudiigi bejelyylkiin telee bolşoviig josoor temeceegyigi ba yiledberi sangiin tesebiigi gyicedkeke, namiin Leeninii yndesenii bodolgiigi bejelyylke ba kojor teeşe temeceke temeceliigi erkiike jabadalnuudiin talaar usan zamiin traasportodo kede keden çukalaas çukala zaabarinuudiigi egesen BK(b) Namiin Mozkomiin kede keden togtoolnuudiigi ogto kereg seedeg toodog ygei baisaniigi deere dursagdasan zyilnyyd ilerkeilne.

Usan zamiinkinii Namiin emkidkegçe tyryytei nam ba azakuin udaridagçanariin namiin zaabarinuudiigi gycedken, namiin jeren kii şugamiin telee temeceke çada barigyi baisaniigi ilerkeilne.

BK (b) Namiin Buaiaad-mongol mozkomiin tobçoonii 16-dugaar togtooloos

37. BK(b) Namiin kizaariin komiteediin sekretaar nek. Kerşyynoviin biçeg tukai. (nek Jerbaanov)

1) Apreeli 20-nii BK(b) Namiin moz komiin tobçoonii ba AKS iin togtooliin kojordoki tasalbariiin 5- daki pyynkte „nutagiin beled keliigi respyyblike deere jabuulka tukai“ zyilde miliiciin oorganuudbeledkel in boro bodoloos kuuli zer çamiigi ketelyylsenii uçaraa beled kegçede,es barigdasan zyilyydiin 20 proc gi eesediingee keregselde gargaşalka erketei gesen buruu baika tula ularika.

2. Bykii barigdasan idee kooliin zyilyyd beledkenkangaka Arkomaadiin medelde oruulagdaka begeed, tyyniigi keregselyydtei ga zartani kubaaka.

BK(b) Namiin Mozkomiin sekretaar Jerbaanov

1934 onii main 25 nii eder.

Kedelmeriiingee gol sudasiigi martaba

Selengiin aimagiin pooştiin dergedeki „Sujuuzpiçaatiin“ ijyyni negenii medeegeer „B.M. ynen“ 352 keseg, „B.M. praavda“ 514 keseg, B.M. komsomool 60 keseg, Z.S. praavda-138 keseg, „Z.S. komsomool“55 keseg „zrakoligtivizaaca“ 90 keseg abtaza baina.

Tus aimag dotor sonin biçegyydiin tiraaza bol sara byri doo şoo unaza baina.

Pooçtiin naçaalnig ba sojuuzpiçaatiigi erkilegçe Lapşanaa gegçe sonin biçeg taraaka tukai kedelmeri ugta jabuuldag ygei, kynii zakibalni abaad, ygei bolno ygei, josotoi eeree bytekede naidaza suudag baina.

Enyynees tiraaziin unakani jamar gaikal baika belei.

Øesediingee kedelmeriiin gol sudasiigi martagça l Ivanoov ba Lapşanaa gegçedte kemzee abka çukala boloo.

Sam. Gan

Arktiikiin baatarliguud Moskvaa[d]

MOSKVAA, (TASS). Ijyyniiin 5 da prolitaariin Moskvaa bol Arktiilikiin baatarlig nek. Şmiidt ba tyynçelen aldarta pooliusiin şinzelegçe — çeliyyskinteniigi arçalka ekspediiciin naçanaalnig nek. Uşakoov gegçediigi ugtaba.

Øgleenii 11 cagta vogzaal şadariin talmai ba gadamzanuudaar Moskvaa kotiin faabrig zovoodiin ba şine barilgiin arbaadmingan udaarniguud keden yjeer zagsaza jabagaar naranii gereloer koşogdaza baiba.

Dalain dolgin mete, olon kynii to'goinuudiindeegyyr ulaan tug ba amarçalalgiin deere ergegden tedyyndee „ Soveediin pooliaarniguudiin korposiin akalagça komandiirta kaluun bajariigi kyr gejaa„ pooliusiin dobtolgiin gabijaata temecegçe Çeliyyskinteu de bajariigi kyrgejaa, Socoliis oron nutagiin gabijaata ilaltiigi emkidkegce yyskegçn nek. Staalin ama galan orşog geke mete loozonuud karagdaza baiba. Bıjariin alkalalgiin abiaan kubiskalta duunuudtai kabsarna.

Vokzaaliin ygdenii talmaideere ceregiin kendete karuul zogsobo. Ende nek. nek. Krestiinsk, Şvernig, Aalksnis, Kaaminiv S. Eidaman, Kvesiin, Orloov, Karakaan Adoosiv-Byyli gegçed ba niitiin yiledberiçenii ebleliin ba namiin emkinyydiin teleelegçener neked Şmiidtiin ba Uşakoov kojoriin oiro bolko neked ba terelnyydeni, men Soveediin ba gadaadiin soninuudiin teleelegçener cuglarba.

Arban negen cag kakasta vokzaal deere Çeliyyskinteniigi arçalka zasagiin gazariin komiisiin tyryylegçe SSSR iin Arkomsovoodiin tyryylegçiin orlogço nek. Kyibeşev ba Çeliyyskinteniigi ugtaka komiisiin tyryylegçe jirbe.

II cag 40 minuutada Internacianaaliin abiaan doro jakaza nege poojezdo jirbe. Egeen syyliin vagoonii deerees Ooto jyliiviç ga raara dallaza jababa Çanga Uraagiin agui jike amarçalalgaar poojzdo zogsobo. Nek. nek Şmiidt, Uşakoov, Samailoviç Iofe men bişe kynyyd vagoonoos garba.

Neker kyibişev Şmiidt ba Uşakoovtnii dergede jirebe. Inagaat garaa barilsana, uulzagçadiin kaluun bajar. Pioneeriin emkinyydiin deligaadnuud bol Ooto jyliijevçdo ceceg acarza egebe.

Kendete keruuliin naçaalnig Şmiidtede raaparta egene.

Raaportiin syyleer nek. Şmiidt bol karunltai amarçalal cana. Ebtei „Uraa koşkaralgaar dyliiryylegdesen „internacioonaliin“ abiaan kankinana.

Kynyyd bygedeeree peroon deerees vokzaaliin talmai deere garba. Dakin kegzem duugarza, „Ooto Jyliijeviç Şmiidt amagalan orşog. Arktiikiin baatarligta bajariigi kyrgejaa“ Moskvaagiin prolitaar nariin kaluun bajar udaan cag dotor zogsongyi kyrgegdeze baiba. Nek. nek. Şmiidt, Uşakoov, Kyibeşev, Ynsliikte, Krestiinsk. Şveirnig, Aalkasnis, Kaaminiv S. Eideman, Kvesiin, Orloov, Aboolin, Byyli gegçed men bişeçyy kynyyd tribyyne deere garba.

Nek. nek. Şmiidt, ba Uşaakov, gegçediigi ulaan niisleliin azalçadiin zygees amarçalza Mossoveediin tyryylegçiin orlogço Kvesiin gegçe BK(b) Namiin Moskvaa kotiin komiteediin ba Mossoveediin zygees baatarlig Çeliyyskintenii akalagça ketelberilegçediigi ugtakiin tulada miitengiigi neegdebe geze sonoskobo.

Çeliyyskitende tuslamza yzyylke zasagiin gazariin komiisiin zygees nek. Ynsliikt gegçe iigeze kelebe:

„Kendete Ooto Jyliijeviçaa!

Cagaan dalaigaas ekilze Beireng vo proliiv kyrter koito dalain za miigi bii bolgokiin tulada taa ekspediiciigi tolgoilon jabaza ton jike erdemiin yrete kedelmeri byteesen ba koroto ajuulaas amagalan multarza garsantaitnai kamta taanas Arktiikiin baatarliguudta Çeliyyskintende tuslamza kyrgeke zasagiin gazariin komiisiin zygees kaluun bajariigi kyrgeze amarçalnam.

Ene zilde kojor dakin genetiin ajuuliin baigaaliiin kycen bol tyynii zakiraltada baisan kamag kyce elsyylze, tanda ekel in cokilgo belesesen baiba.

Tanii tolgoilon jabasan ekspediice bol kedelmeriee dyyrgeze baikadani fevraaliin 13 do tanai amin nasanda tyryyşiin ko.o kiike gesen uçar baisan azai.

Ene ederte bucalza baisan genetiin ajuul bol tanai parakood „Çiliyyskiniigi“ meliseer kabçaad daraçasan barna.

Gancakan tanai bejee bariza jça daka çen zorigtoi ba şuud sanal tai zakiraza, karaza çadaka baisan deereestnai bykii ekipaaz bol taantai kamta usanii ojoor oruu orson gyi baina.

Gancakan kyn bişe men kiike erdemiin materiaal, erdem[...] boor, barilgiin materiaa[...] juuma ba zebseg geke m[...] çalagdasan baina.

Tanai ekspediice bol a[...] sanç bolbol genetiin aju[...] senii deerees çeleeleg[...] baiba.

Tanda melisen deere [...] dal ekilbe.

Øder byri ekeliin aju[...] siigi kocoruulkani damzag[...]

Ajuuliin ba baidaliin k[...] lood baikada tanai baida[...] tanai garaar byteegdesen [...] deereki ekin suurin meli[...] çangaar tabigdasan tes[...] soor jabaza baisan bai[...] baidal bol caasaa erde[...] delmeriigi yrgelzelkiin t[...] droom baiguutkiin tula, [...] radioonii kolboon baiguu[...] şine katastroofiigi urid[...] liuulkiin tula baisan azai[...]

„Çiliyyskiin“ parakood[...] sonç bol tanai arçalagda[...] kii manai kolbootiin aza[...] gyozegeigeer bajarlasan.

Manai nam bol, tyrg[...] şuud zorilgooroo Çeliyys[...] arçalka keregte oroso[...] SSSR iin AKS iin togtoo[...] Kyibeşev tyryytei Çeliyy[...] tuslamza kyrgeke zasag[...] riin komiis bii bolgogd[...] na, nek. Staalinii oiro[...] yildesen yrgen teseb [...] doson azai, men arga y[...] tei kyce tyryyşiin eelzee[...] ca bol tus kedelmeride[...] desen baina.

Manai şuud zorigto [...] liootçoguud aviaaciin [...] radiooglin yiledberinyyd[...] şoviiguudiin dabaza çad[...] dabaangyi geze bide byk[...] de karuulbabdi, manai [...] jamar kynyydiigi bolb[...] gargagdaba, aviaaciin y[...] talaar bide bol jamar jik[...] biibdi geze bykii delek[...] bide eşee uakin nege z[...]

Taa bol bykii ekipaaz[...] ge toiruulan zagşaaza [...] gi zorig zyrke oruulza [...] nii zergede Leeninii kat[...] bii bolgozo çadasan ba[...] nai katuu zorigtoi deer[...] zuramzaruulka-jabadaliin [...] zo jabasan deereestnai [...] liyyskinten bol zokid ke[...] zogsoongyi, jamaraar a[...] kylteeze baiba.

Tuslamza jirbe. Nege [...] liodçoguud negeediinge[...] jireze çeliyyskinteniigi [...] deere zeeze ekilbe Taa [...] çeliyyskintenii arçalagda[...] leer samoliood deere s[...] sen pooli deerees syyld[...] garkiin şiidkeberi abasa[...]

Taa çangaar ebeseze, [...] niuuza baisan bainata. T[...] ziin nyylgekiin tula k[...] yrgelzelze baibata. Tanai [...] peraatuura bol ton jike [...] na. Øbeçengee koişodo[...] argagyi bolkodotnoi tani[...] çiin samolioodoor niise[...] tula keereldesen baina. [...] eris arcasan bainata . . [...] pooliigi orkizo, bomaan[...] gee orlogço Bokroovto [...] çe gancakan namiin TK-[...] raltada zebşeesen baina[...]

Tanai ekpediiciin erde[...] bol Koito dalain zamiig[...] yrgelzelel jabuulagdana.

Manai oron nutag bol [...] ba Staalinii surgaal ba b[...] kynyydi, ekelees aikag[...] ruulan kynyydiigi nami[...] miteediin zakiraltiigi dy[...] gaaliin kyciigi azalçan a[...] delde oruulza çadaka [...] ugtaza baina.

Gabijaatiin amaraltiin [...] taa, dakin şine kycetei[...] jike turşalgaar bajazasan [...] gigyi socialiis belgem b[...] keregte tyryyçiin zergede[...] cegçe bolzo jabakata.

Arktiikiin sain aldarta[...] ciin telee!

Erdemte bolşoviigi O[...] tiin gabijaanii telee!

Şalgagdasan pooliasça[...] viin telee!

Baatarlig liootçoguudi[...]

Øesediingee bekilen [...] bagça radiistanuudiin te[...]

Arçalka komiisiin [...] Kyibeşeviin telee!

Manai sain aldarta av[...] leel

Manai namiin TK iin [...]

Manai udaridagça nek[...] telee!

Çanga „Uraagiin“ abi[...] na.

Ton udaan cag dotor [...] sen „Uraa“ bol nek. [...] syylşiin ygiigi byrkeeb[...] ebeçenii syyleer sulaka[...] vaagiin prolitaarnariin k[...] talgada zyrke sengen [...] O.J. Şmiidte bol kaluun [...] amarçalalganuudta kariu[...] kagyi baiba.

Neker Ynşliiktiin yge ke[...] leer miitingiigi kaagdab[...] noskono.

Kariuucalgata redaagtor G. Biligaa[...]

Верстал Д. Н. ЖАМБАЛОВ Корректировал Н. ЦЫБЕНОВ. ТИПОГРАФИЯ ИЗДАТЕЛЬСТВА «БУРЯТ - МОНГОЛЬСКОЙ ПРАВДЫ» Уполн. Бурглавлита № 466